тяжелыми ограничениями, не дающих прибыли, но предполагающих труд как вид социальной адаптации и дополнительного источника трудовых доходов[1].

Важной составляющей повышения уровня и качества жизни населения, вовлеченного в трудовую деятельность, является социальное страхование. Развитие социального страхования необходимо направить на обеспечение гарантий по защите населения от социальных и профессиональных рисков, сопряженных с утратой заработка, работы или здоровья[2].

В области организации системы социального страхования требуется решить две важнейшие задачи: обеспечить объективную оценку, учет и анализ уровня и факторов социального риска для различных категорий работников; добиться справедливого распределения ответственности за отдельные виды риска между субъектами социально-трудовых отношений.

Таким образом, важнейшим условием реализации этих мер должна стать координация различных видов государственной социальной поддержки граждан и создание единой информационной системы социальной помощи.

Я. С. Ермакоў
Навуковы кіраўнік
С. А. Чаропка
Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт
імя Ф. Скарыны
г. Гомель, Рэспубліка Беларусь

ПРАБЛЕМЫ ФАРМІРАВАННЯ АРМІЙ ЗЛУЧАНЫХ ШТАТАЎ АМЕРЫКІ І КАНФЕДЭРАЦЫІ ПАДЧАС ГРАМАДЗЯНСКАЙ ВАЙНЫ (1861–1865 гг.)

Грамадзянская вайна ў Злучаных Штатах Амерыкі выклікала шмат праблемаў, як знешніх, так і ўнутраных. Мэтай дадзенага даследавання з'яўляецца вылучэнне праблем фарміравання армій варожых бакоў падчас Грамадзянскай вайны, якія будуць разгледжаны ніжэй. Актуальнасць гэтай тэмы заключаецца ў тым, што няшмат даследчыкаў разглядалі яе ў кантэксце ўнутраных праблем ЗША падчас Грамадзянскай вайны. На сенняшні момант гэтае пытанне вывучалася толькі ў манаграфіях ды артыкулах, прысвечаных ваеннай гісторыі Грамадзянскай вайны.

Умовы фарміравання армій як ЗША, так і Канфедэрацыі падчас вайны залежылі ад эканамічнага і людскога патэнцыялу варожых бакоў. У гэтым ЗША мелі значныя перавагі над Канфедэратыўнымі Штатамі Амерыкі (КША), якія, з другога боку, мелі перавагу ў афіцэрскім корпусе[3].

Да вайны рэгулярная армія ЗША налічвала ўсяго 16 тыс. чал.[4] Таму перад варожымі бакамі паўстала праблема фарміравання баяздольных армій. Абодва бакі выкарысталі дзеля гэтага заклікі да насельніцтва сваіх краін. Большасць з іх адгукнулася на гэтыя прызывы. Так быў пакладзены падмурак дзеля фарміравання войск абодвух бакоў. Значнай праблемай было навучанне будучых вояроў. Яно ў варожых бакоў фактычна нічым не адрознівалася, але меліся і свае асаблівасці[5]. Прычым гэтыя асаблівасці значна адлюстраваліся на палях бітваў Грамадзянскай вайны.

Камплектаванне армій узбраеннем, амуніцыяй і фуражом таксама выклікала праблемы. Гэтыя праблемы ў большай ступені турбавалі Канфедэрацыю і вырашаліся за кошт экспарту, а потым і кантрабанды з краін Еўропы; ваенных трафеяў; развіцця уласнай прамысловасці[6]. Спачатку вайны ЗША таксама адчувалі такую праблему.

---

[1] Льготы для предприятий, использующих труд инвалидов // Планово-экономический отдел [Электронный ресурс]. – 2015. – Режим доступа : http://peomag.by (дата обращения : 21.03.2015).

[2] Основы государственного страхования в Республике Беларусь // Финансы и кредит [Электронный ресурс]. – 2015. – Режим доступа : http://finance-credit.biz (дата обращения : 10.03.2015).

[3] Иванов Р. Авраам Линкольн и гражданская война в США. – М. : ЭКСМО : Алгоритм-книга, 2004. – С. 179–180.

[4] Там жа. С. 185.

[5] Маль К. М. Гражданская война в США, 1861–1865 гг.: развитие военного искусства и военной техники. – Минск : Харвест, 2002. – С. 41–46.

[6] Там жа. С. 60–70.

Пасля шэрагу паражэнняў арміі як КША, так і Саюзу пачалі расхадзіцца, а ўжо на другі год вайны сістэма набору дабраахвотнікаў пачала даваць збой[1]. Таму абодва бакі пайшлі на ўвядзенне ўсеагульнай воінскай павіннасці. Адпаведныя законы былі прыняты Кангрэсамі абедзвюх краін. Яны прадугледжвалі прызыўныя ўзросты, этапы фарміравання армій, таксама спісы тых, хто не прызываўся на воінскую службу. Напрыклад, у Канфедэрацыі дзейнічаў закон «аб 20 неграх», а ў ЗША – закон «аб 300 далярах». Дзейнасць гэтых законаў вызывала абурэнні з боку бяднейшых слаеў насельніцтва. Па ўсіх падліках, дзякуючы гэтаму закону напрацягу ўсёй вайны на службу Канфедэрацыі было выклікана каля 300 тыс. чал. Агульная ж колькасць прызыўнікоў у ЗША за 1863–1865 гг. складалася ўсяго з 46 тыс. чал[2].

Такім чынам, перад ЗША і КША падчас вайны паўстаў шэраг ваенных праблем. Галоўнай праблемай было фарміраванне спачатку вайны асноў баяздольных армій. Ад гэтага залежыла і вырашэнне іншай праблемы – навучання дабраахвотнікаў. Шмат чаго залежыла і ад камплектавання армій патрэбнымі рэчамі. Апошняя праблема была звязана з дзейнасцю законаў аб усеагульнай воінскай павіннасці. Яны завершылі фарміраванне войск, але былі недастаткова папулярнымі сярод насельніцтва абодвух бакоў. У асноўным, іх войскі складаліся з дабраахвотнікаў.

Д. Н. Журба,
М. А. Прокопцова

Научный руководитель
А. В. Лешков

Белорусский торгово-экономический
университет потребительской кооперации
г. Гомель, Республика Беларусь

ТЕМА КОРРУПЦИИ В БЕЛОРУССКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ И УСТНОМ НАРОДНОМ ТВОРЧЕСТВЕ XIX ВЕКА

Коррупция существует с древнейших времен, с того самого момента, когда общество стало иерархичным. Как только появились люди, обладающие положением, властью, возможностями, сразу появились желающие, которые с помощью подкупа, подарка или вознаграждения хотели получить дополнительные привилегии.

В настоящее время под коррупцией понимают умышленное использование должностным лицом своих служебных полномочий в личных корыстных целях. Ученые, общественные деятели и журналисты говорят о политических, экономических, социальных, психологических и иных причинах возникновения и существования коррупционных проявлений.

Коррупция – опасное явление, которое проникает во все сферы общественной жизни и влечет за собой серьезные негативные последствия для общества и государства.

Практика показывает, что кроме ужесточения мер борьбы с коррупцией, надо также проводить мероприятия по информированию населения, изменению социально-психологических стереотипов и отношения к этому явлению всего общества и каждого человека в отдельности (антикоррупционное образование и воспитание). В решении этой задачи могут помочь произведения художественной литературы, которые обладают особым качеством. С одной стороны, они как зеркало отражают реальные общественные проблемы, с другой стороны, обладают высоким образовательным и воспитательным потенциалом.

Проблема коррупции оказывалась в центре внимания писателей разных эпох и стран. В частности, тема коррупции присутствует в произведениях белорусской литературы XIX в. (В. Дунина-Марцинкевича, Ф. Богушевича), а также в народных сказках и рассказах, записанных А. Сержпутовским.

В своей пьесе «Пінская шляхта» В. Дунин-Марцинкевич описал произвол и взяточничество царского российского чиновничества в благодатных для этого явления общественных условиях.

---

[1] Маль К. М. Гражданская война в США, 1861–1865 гг.: развитие военного искусства и военной техники. – Минск : Харвест, 2002. – С. 50.

[2] Там жа. С. 53–56.